

Werkbezoek aan voorscholen en peuterwerk Tintengroep Emmen, 16 februari 2017

Sociaal Werk Nederland is gestart met een campagne om het peuterwerk te profileren als belangrijke partner in het lokale sociale domein. Ook na de harmonisatie en de invoering van de nieuwe eisen in de kinderopvang houdt het peuterwerk deze rol. Sterker nog: door de transitie van de jeugdhulp krijgt het peuterwerk er een preventiefunctie bij. Peuterwerkers signaleren zo vroeg mogelijk kinderen met zorgvragen en bieden lichte opvoedondersteuning aan deze kinderen én hun ouders. Daarom bezoekt Sociaal Werk Nederland in het hele land goede initiatieven op het gebied van peuterwerk. Op 16 februari gingen we langs bij de Tintenwelzijnsgroep in de Veenkoloniën.

Johan Brongers (directeur-bestuurder van de Tintengroep uit Emmen en omstreken) heet iedereen hartelijk welkom bij het peuterwerk in Emmen. Onder de genodigden zijn verschillende wethouders, vertegenwoordigers van NJI en VNG, Marijke Vos en Lex Staal

namens Sociaal Werk Nederland en Rinda den Besten van de PO-raad.

Johan schetst de situatie in Emmen en is trots dat het peuterwerk samen met de gemeenten, de basisscholen en de kinderopvang het verschil weet te maken. Overal zijn voorscholen gestart volgens het solidariteitsprincipe: de grote scholen en peuterzalen ondersteunen de kleine scholen en peuterzalen. 'Zo kun je kleine voorschoolse voorzieningen en scholen in stand houden in een sterk krimpgebied. En dat is hard nodig want vergeleken met de rest van Nederland kennen Emmen en de veenkoloniën veel sociaal zwakkere

gezinnen en kinderen in armoede.'

De gemeente heeft hierin haar verantwoordelijkheid genomen en extra geïnvesteerd in deze kindcentra, met € 1 miljoen per jaar. Ook de scholen hebben verder gekeken dan hun eigen belang.

Maak het ouders gemakkelijker

Thea Hooijer (directeur Stichting Peuterwerk van Tinten) vertelt hoe het samengaan met de scholen is verlopen en wat dit tot nu toe heeft opgeleverd. 'Scholen in de regio kampen met krimp en armoede; daar moet je iets mee, anders verdwijnen voorzieningen en vechten scholen en kinderopvang elkaar de tent uit.'

Samen met de gemeente heeft het peuterwerk zo'n 2 jaar geleden een visie opgesteld waarin het kind centraal staat. Om dit te bereiken stelt het peuterwerk zich ondernemend, professioneel, betrouwbaar en verbindend op. Ze vangen zo'n 3000 kinderen op, verspreid over 69 locaties. Doordat de peuterspeelzaal (de voorschool) bij de school is ingetrokken merken ze nu al dat ouders sneller hun kind komen brengen. In Nieuw-Dordrecht is het bereik al 100% geworden. Om het bereik te vergroten is het dus belangrijk om het ouders gemakkelijker te maken, met name op logistiek gebied.

Daarbij vraagt de Tintengroep van ouders van doelgroepkinderen een tegenprestatie, waardoor zij hun kind gratis kunnen brengen voor 10 uur per week. Het gaat om een pedagogische tegenprestatie: meedoen met de themabijeenkomsten op het gebied van vve, met ouder-kind-activiteiten maar ook aan de oudercommissie. Het gevolg is dat ouders zich zeer betrokken voelen bij het peuterwerk.

Natuurlijk zijn er ook knelpunten als je gaat samenwerken in één school. De inspecties zijn verschillend en wat wél mag in de basisschool mag qua wet- en regelgeving soms níet in de peutergroep.

Investeer in de voorkant

John van Meekeren is voorzitter van het College van Bestuur van [scholengroep Primenius](#), die 33 basisscholen heeft in Groningen en Drenthe, met in totaal circa 5000 kinderen. 'We investeren vooral in de voorkant, zo vroeg mogelijk, want dat levert daadwerkelijk rendement op. Het kind gaat op latere leeftijd beter scoren en kan beter meedoen op school. Daar zit echt je winst. En we moeten leren het kind te laten spelen als het jong is; niet leren, maar spelen. De schoolleider moet zich daarin scholen en zorgen dat een school een pedagogische school wordt die het kind breed stimuleert in zijn ontwikkeling.'

De samenwerking tussen pedagogische medewerker (pm'er) en de leerkracht wordt inniger en men leert van elkaar. 'De pm'er neemt ook de identiteit van de school over als je zo samenwerkt en dat geeft voor de ouders een doorlopende ontwikkellijijn. Dat hebben we echt nodig in Emmen,' meent [wethouder Bouke Durk Wilms](#) van Emmen. Hij is verantwoordelijk voor jeugd, jeugdhulp en onderwijs. Sinds het decentraliseren van de jeugdhulp daalt zijn budget van € 34 miljoen naar € 28 miljoen. Maar door hiervan 1 miljoen extra te

investeren in het peuterwerk hoopt hij meer preventie te realiseren waardoor kinderen minder snel of niet in de zwaardere jeugdhulp terecht komen. 'De herverdeling van vve-middelen moet er niet toe leiden dat Emmen minder gaat krijgen, want dan vallen alle ambities in duigen. Maar ook kleinere gemeenten mogen daar niet de dupe van worden.' Hij streeft naar een andere oplossing en denkt die met deze partners ook te kunnen realiseren. 'En,' vervolgt hij gepassioneerd: 'kinderen moeten vooral spélen. Het beste speelgoed voor een kind is spelen met een ander kind!'

Wat hem betreft moet de kwaliteit nog verder omhoog. 'Schoolleiders moeten meer gevoel krijgen voor het jongste kind en de pm'ers. Tegelijkertijd moeten we meer hbo'ers inzetten in de ondersteunende pedagogische rol. En stimuleer de creativiteit van kinderen, laat hen vooral spelen, veel bewegen en kunstzinnig bezig zijn, want dat zorgt voor de cognitieve verbindingen die later nodig zijn.'

Hij ziet het onderbrengen van de voorscholen bij de basisscholen van Emmen als een stap naar integrale kindcentra van 0 tot 12 jaar. 'Ook het jongste kind kan daar van profiteren en natuurlijk ook de ouders.'

Tot slot hoopt hij dat de landelijke middelen vanuit SZW en OCW uiteindelijk bij elkaar

gevoegd worden, zodat daarmee voor álle kinderen goede voorzieningen kunnen worden gerealiseerd.

Pilot voorschool in Gerardus Majellaschool Nieuw Schoonbeek

Na de lunch vertrekken twee groepen naar verschillende kindcentra. In Nieuw-Schoonebeek tussen de oude jaknikkers is de [Gerardus Majellaschool](#) gevestigd, met zo'n 125 leerlingen. Het is een krimpgebied en men hoopt door in één gebouw samen te werken met de peutergroep de toegang en het bereik te vergroten en ook de kwaliteit van het peuterwerk en de basisschool te verbeteren.

De samenwerking verloopt heel natuurlijk en goed. Zij leren elkaar kennen, het vertrouwen groeit en ouders zien al bijna geen verschil meer tussen de peutergroepen en de basisschool. Het is een vertrouwd geheel geworden. Men hoopt vooral dat dankzij maatwerk de peuters die eraan toe zijn vast kunnen gaan kleuteren en dat omgekeerd kleuters ook weer eens kunnen peuteren.

De ib'ër van de school loopt ook binnen in de peutergroep en overlegt zowel met de pm'ers als de ouders. De school doet daar financieel niet moeilijk over. 'Wij hebben er zelf ook baat bij als het kind later beter in zijn vel zit,' aldus schoolleider Ben Gustin. 'Het biedt ook de kans om een peuter desgewenst iets langer in de peutergroep te houden als deze vier jaar wordt. Dat doe je wel in goed overleg met de ouders en de school.

Sowieso bezoeken we de ouders thuis als het kind naar de peutergroep gaat: om kennis te maken, alles uit te leggen en om de thuissituatie te peilen. Als het huisbezoek daartoe aanleiding geeft neemt de pm'ër contact op met de wijkverpleegkundige, mits de ouders daarin toestemmen.'

Al met al kunnen we constateren dat in Emmen en omstreken de toekomst van integrale kindcentra al werkelijkheid begint te worden, doordat partijen zelf en met elkaar die stap durven te nemen en daar met elkaar in willen investeren ten bate van het kind. En daar gaat het om.

Ernst Radius, senior adviseur Sociaal Werk Nederland